

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român“, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articolii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Cualificațiunea funcționarilor.

Cetim în raporturi scrise la diare, dela dieta Ungariei, că dl ministru president Tisza ar fi ținut despre proiectul privitor la cualificațiunea funcționarilor, că este cea din urmă încercare cu sistemul electorală comitatensă. Dl Tisza ar fi declarat, se ține mai departe, că, dureri, nu sperează dela sistemul, pentru care densul are predilecțiune deosebită, că va eși mai îmbunătățită din încercarea aceasta.

Dacă sînt adevărate cele ce se scriu că ar fi ținut dl Tisza, atunci merită o deosebită laudă pentru sinceritatea sa. Cel puțin am scii, că dillele sistemului de a se alege funcționarii administrativi sînt numerate.

Deputatul Grünwald a și pledat pentru introducerea sistemului de denumire. Într'un discurs, de altmintea important, cetim că deputatul a arătat că pre lângă alte părți bune ale sistemului de denumire aceasta ar întruni și pe cea a totalei maghiarisări a țerei.

A doua sinceritate.

Lângă sinceritățile aceste oficiale și oficioase mai dăm de altă, în opozițională maghiară. Într'aceste se varsă lacrimi după oalele cele cu carne grasă, care opozițiunea ține că se vor lua de aci încolo dinaintea onorabilei gentry. Legăturile familiare în sus până în coridoarele dietei și până în cabinetele ministeriale și vice versa, e de temut, că nu vor mai avè nici o valoare. Oamenii cu „practică din viață“, cari nu sciu carte, vor fi preterați față cu acei ce vor putè produce o hârtoagă de diplomă fie de advocatură, fie de doctor în drepturi, fie de esamine de stat.

Ciudat lucru. Țeara are o mulțime de lipse, care așteaptă a fi împlinite. Se desbat proiecte de o importanță deosebită, privitoare la administrațiunea țerei. Și ce se vede? Dacă cineva face numai alusiune la drept basat în legea naționalității, cum a făcut deputatul Steinacker, așiunea e îndată cualificată de pabitoare și nu se ia în considerățiune, fiindcă „și așa se înțelege de sine“. Dar se fac alte alusiuni, în același timp, despre viitorul maghiarisării totale și acesteia i se deschide perspectiva pentru un viitor nu prea deărtat. De altă parte se aude tipul pentru pierderea influenței de pã aci a așa numitei gentry, deprinsă a domni fără ași bate capul de a și cualificată pentru domnie. Acest tipet, ce e drept este de astădată suprîmat, de bună seamă pentru scopul maghiarisării, însă nu este esclusă posibilitatea că prin excepțiuni se împreune scopul maghiarisării cu îngrijirea și de nobila gentry.

În chaosul acesta, din care transpiră numai interese egoiste, ce se mai scim ține și noi, pe cari ori cât ne ignorează și unii și alții din soiurile interesatilor de mai sus, proiectul încă ne privește?

Noi, cari ne aflăm în pozițiunea „plăcută“ de a nu avè să mai pierdem

nimica, ar trebui să fim cu totul indiferenți. Avem dovești destule că și cu sistemul electorală, fiind construită de așa, nu putem ajunge la vre'un rezultat, întocmai precum nu vom ajunge la nimica, nici cu sistemul de denumire.

Indiferența însă în politică e pecat de moarte politică și așa astfel de idei trebuie să le alungăm dela noi. Dacă prin impregiurările date n'avem influență în afacerile publice ale statului, se ne ținem de datorință a o câștiga. Osteneală și trudă are se ne coste aceasta, dar ne sîntem datori nouă câștigarea influenței și, ceea ce ne sîntem datori, trebuie să și împlinim.

Până atunci, până când prin recăștigarea influenței legale vom fi puși în pozițiune de a ține ceva în merit despre lucruri cum sînt cele ce se petrec în casa deputatilor Ungariei, ori ce vom ține, va fi ținut în zadar. Domnia situațiunii, cel mult, dacă vor lua notiță „spre sciință“ despre ele. Așa e moda politică la noi în timpul libertăților moderne.

Ceea ce ținem așa dară e ținut numai așa pentru noi și între noi:

Privind lucrurile cum se desfășura înaintea noastră, pentru admitatelor, este pecat de timpul ce se pierde cu alegerile. Comisiunea candidatoare, care se compune din capul comitatului, din trei membrii designați de densul, adică de capul comitatului și pe urmă din trei designați de reprezentanță, face, în cele mai multe cazuri, alegerea iluzorie.

Ar fi dar o economie de timp pentru alegătorii reprezentatilor ai comitatelor, când alegeri de felul acesta ar fi înlocuite prin denumire.

În cazul din urmă reprezentanțele ar fi scutite de imputarea, că ele ar „ales“ pe acela, pe care nu l'voiau.

Considerante în favorul denumirii ar mai fi multe, dar la ce se vorbim acum când este indiferent, dacă vorbim sau nu vorbim despre ele?

În anul viitor însă vom fi chemați să „alegem“ după proiectul, care până atunci va deveni lege. Să ne îngrijim dar de pe acum de doctori, de advocați și de bărbați cu esamene de stat. De „excepțiuni“ se vor îngriji alții. Să ne încercăm însă a ne concentra toate puterile ca, cel puțin, totalei maghiarisări să opunem cu succes legea de naționalități.

Dacă s'ar plînge atunci ori care parte din nuanțele politice maghiare, asupra eventualei reșite, s'ar plînge numai asupra unei legi votate la 1868 tot de dînșii.

Revista politică.

Sibiu, în 10 Noemvre.

Presidentul delegațiunii ung. L. Tisza în discursul său de încheiere a ținut, că din desbateri s'a putut vedè nisuița guvernului comun de a susținea pacea. Presidentul însă a adaus în discursul său că „la cazul neașteptat“ când s'ar turbura pacea din afară, putem fi fără nici o temere și încredințați în cualitatea armatei noastre de a fi gata a se bate“.

Cuvintele aceste au făcut senzațiune. O parte considerabilă din presă s'a folosit de cuvintele presidentului și le-au interpretat de o alarmă resboinică pentru un timp apropiat. Și în adevăr nu e tocmai ceva linișcitor a auđi pe bărbații de stat și pe generali făcînd alusiuni la un resboiu „neașteptat“.

În casa deputatilor Ungariei se continuă desbaterea proiectului de lege privitor la cualificațiunea funcționarilor.

Călătoria ministrului rusesc de esterne de Giers la Varzin și apoi la Berlin, se ține în organe oficiale, a fi avut rezultate pacifice. Neîncrederea însă pricinuită prin pregătirile rusesci la marea neagră și dealungul fruntariilor austro germane nu vrea să se delature. Curioasă e scirea, că Rusia în Basarabia organizează milițiile sale după sistemul dorobanților din România.

Memorialul.

„Telegraful“ din Bucuresci luând notiță despre memorial scrie următoarele.

Betrânul diar frances „Journal des Debats“, tipăresce în numărul său Pesta plină de injurii contra națiunii române. Aceste injurii sînt argumentele, cu care unul din descendenții lui Atila crede nemerit a combate însemnatul Memoriu al celor 153 delegați români din Transilvania.

Dăm mai jos partea esențială a corespondenței în cestiune și ne rezervăm dreptul a vorbi despre ea într'un număr viitor; o declarăm însă dinainte că, fideli principiului nostru, la injurii nu vom răspunde cu injurii, ci vom combate cu argumente pe zelosul polișinel al regatului sântului Stefan.

Eată faimoasa prosă a acestui Domnișor:

„Dillele frumoase, de care ne bucurăm acum, ne mângăie puțin de lunile cele lungi, ploioase, în care soarele, ascuns necontenit părea că vrea să părăsească pentru totdeauna pământul nostru.“

„Câte o dată se mai întunecă și se pface că se ascunde, dar aceasta numai pentru a ne face să aprețim mai bine frumsețile ano-timpului, răcoros și sênatos, care ne e dăruit înaintea reîntoarcerii gerului. E timpul vênătorilor celor mari prin munți. Toată aristocrația aleargă după urși, căprioare, porci selbateci și altele. Vênătorile mari sunt dese în mijlocul pădurilor atât de numeroase în această țeară, și oaspeții cei mai illustri iau parte la dênsele. Așa apetrecur regele Saxoniei opt zile în luna lui Octomvre cu împăratul la Mürzseechlag; așa principele Guilom al Prusiei a întovărășit pe principele imperial Rudolf în întreprinderile lui cinegetice, și curtea întreagă a alergat în urma lor, în timp ce împărăteasa, rêmasă la Gôdôlô, face și ea, din partea ei, acest exercitiu care i e atât de obicinuit.“

„În timp ce clasele cele înalte ale societății și întrebunțează ast-fel

toamna, se petrec în țeară fapte, cari sînt din nenorocire semnul unei mișcări produse nu de întemplare. La Pojon și în impregiurimi, cestiunea ovreească a eșit la iveală pe neașteptate; în Transilvania, e mișcarea ultra Românilor, care s'a arătat printr'un Memoriu, sau mai bine printr'o plîngere, care se adresează după cum se vede Europei întregi, dacă se ia în seamă numeroasele limbi de cari autorii Memorialului s'au servit pentru a și arăta pászurile.

„Vé voiu vorbi altă dată despre cestiunea evreească, care, născută în Germania, urmează în Rusia în mijlocul tristelor eșiri și terminată numai prin schimbarea ministeriului, ocupă mult „spiritele din Austro-Ungaria.“

„Pentru moment, voiesc să vé pun în curent cu cestiunea română născută de memoriul, care s'a publicat de curînd. Români din Transilvania nu se amestecă de mult timp în viața politică. E un an și jumătate, de când au avut o mare întrunire la Sibiu care a luat hotărîrea de a se abține dela orice turburare electorală și de a fi pentru moment cu totul pasivi. Memorialul despre care vé vorbesc arată astăzi motivele acestei hotărîri și formulează în același timp condițiunile pe care ar intra din nou în viața politică și ale unei împăcări putincioase cu Ungaria. Nu e vorba aici, bine înțeles, de majoritatea poporului român. Memorialul nu este iscălit de cât de „153“ intransigenți, dar au toți mulți partizani între Români din Transilvania și Ungaria, și pentru aceasta vrem să analizăm dorințele și ideile lor politice.“

„Români intransigenți, sau cum ei se numesc aci *ultra-Valachi*, cer înainte de toate autonomia Transilvaniei. Aceasta exigentă e naturalmente într'o așa contradicere cu ideea fundamentală a modernului stat ungar, și apoi este atât de nerealisabilă și estravagantă că nu credem posibil a o lua serios în considerățiune. Autorii „Memorialului“ ne vor permite prin urmare a trece peste aceasta și de a aborda alte puncte ale programei: sufragiul universal, abolițiunea censului electoral, introducerea limbii române ca limbă oficială și escluderea limbii maghiare al cărei învățămînt este tacsat de antipatriotic. Dar dacă învățămîntul limbii germane este obligator în scoalele secundare ungare, apoi cum se poate ca limba țerei se fie esclusă din provinciile locuite de valachi? Tot aceeași se poate ține și de cererea intransigenților privitoare la autonomia bisericei și a scoalei, cu atât mai mult că acești domni cer dela stat întretinerea și creațiunea unei universități române. Acestea sînt punctele cardinale ale intransigenților Valachi din Transilvania.“

„Este greu a-și face o idee esactă de esagerația, pentru a nu ține de absurditatea acestor cerințe, atât mai mult, când vom examina de aproape condițiunile economice și soțiale ale acestei națiuni. Valachii pretind a fi descendenți ai anticilor romani: din nenorocire însă în viața socială a națiunii lor nu se găsesc trászuri caracte-

teristice cari ar putea sprijini aceasta pretensiune. După datele statistice cele mai exacte, nivelul intelectual al valachului este mult mai inferior (!!) aceleia al altor naționalități, cari locuiesc imperiul s. Stefan. Tot același lucru se poate dice și de situațiunea lor economică (?). Trebuințele valachilor sânt cu desăvârșire primitive și capacitatea lor comercială și industrială este foarte inferioară, așa că impositele directe și indirecte ale provinciilor locuite de Valachi nu raportează statului absolut nimic (?)

„Cu un cuvânt valachii represintă un strat cel mai de jos al Transilvaniei și ar fi o greșeală mare de a remite în mânilor puterea guvernamentală prin mijlocul unei reforme electorale artificiale. Aceasta ar echivala cu faptul de a le supune națiunile sasă și maghiară, a căror dezvoltare politică, fără contestare, le este superioară.

„Este de dorit în fine ca Românii din Transilvania să se găsească un șef luminat și capabil a direge și orienta exigențele lor basându-se pe limitele condițiilor politice ale țerei. Și pentru a începe odată pentru totdeauna este necesar ca cei 153 de întransigenți, cari au scris acest memoriu, să lepede terenul opoziției pasive, care într'un stat constituțional nu poate da un rezultat pozitiv. O participatiune activă la viața constituțională îi va lumina asupra necesităților statului modern și le va inspira sentimente mai echitabile față cu alții și față chiar cu interesele lor proprii.“

Din România.

Corpurile legiuitoare din România sânt la sfârșitul unui period. După periodul acesta vin alegeri nouie. Aceste se simt de pe acum. Opozițiunea majoritatea actuală, răzându-se pe fel de imputări.

Dar nu numai din lupta dintre opozițiune și majoritate se simte că are să vină ceva nou cu ocaziunea alegerilor celor noue. Și în majoritatea actuală este un fel de agitațiune. Unul dintre capii partidei, C. A. Rosetti a plecat la Paris, esilându-se de bună voie; presidentialul camerei D. Brătianu a demisionat și observă prin organul său „Națiunea“ o atitudine, care, deși foarte moderată, dar tot se poate numi opozițiune.

Despre agitațiunea din sinul majorității, „Armonia“ din Târgoviște aduce în nrul dela 4 Noemvrie deslușirile următoare:

„D. Brătianu a trecut în opozițiune. Eată un fapt necontestabil. Cine cetesce „Națiunea“ și cine e pus mai de aproape în curent cu atitudinea parlamentară a bătrânului cu gâtul de lup, nu poate nega aceasta. Concluziunea însă care se trage în general de aci, ni se pare nouă dacă nu totalmente greșită, dar cel puțin exagerată. Eată în adevăr cum se rașionează: Dumitru Brătianu, vechiul și statornicul democrat, omul onest și integru prin eselență, bărbatul de stat, care scie să aprențeze cu dibăcie și maturitate situațiunile politice, după un traiu liniscit de 7 ani, o rupe de odată în mod bruscu cu președintele consiliului, cu însuși fratele său. Așa dar: trebuie ca Ioan Brătianu să fie un mare criminal, trebuie ca despotismul și inchitarea dominațiunei sale să fi atins gradul ultim de intensitate, de oare ce fratele său chiar îl repudează acum și-l caută aiurea refugiu. E necesar deci ca Ioan Brătianu să cadă dela guvern, e necesar și urgent ca să dispară de vecie în întunerec geniul rău al țerei, care a prăvălit-o în atâtea nenorociri și după urma căruia nu se vedă astăzi

de cât mormanuri triste de ruine, calamități publice... etc... etc... (Refrenul e luat din coloanele unor oarecare gazete Bucureșene). Ei bine, în contra acestei concluziuni extreme ne vom ridica noi, silindu-ne a da lucrului justa și reala sa interpretațiune.

Primim premisa întâia: da, căminul fratern rămas'a deșert, Brătienii nu se mai adăpostesc sub același acoperiș politic.

Respingem însă pe a doua, și o respingem pentru că alta de cât cea în de obște presupusă, e în credința noastră cauza separațiunii. Nu spre a asvărli un blam personal primului ministru „Națiunea“ și-a înfipt într'o tabără protivnică stindardul ei. Ioan Brătianu același e acum, ca și la 76 când poporul i-a dat în mână conducerea afacerilor lui. Principiile nu și le-a modificat cu un grăunte măcar, din ceea ce el și scrisese în marea sa programă de acțiune. Progresul prin libertate și libertatea condusă de rațiune și de oportunitate, în progres eată deviza lui neclintită.

Acelea care s'au schimbat au fost numai majoritățile. O domnie neturbată de 7 ani le-a demoralizat, le-a slăbit caracterul și energia, sau, ca să nu fim prea riguroși, le-a moleșit, le-a usat puterile, le-a condamnat unei sterilități fatale și deja vedită. Piedestalul statuii s'a învechit, cari au început să-l roadă și dacă ea se va continua tot astfel, un desnodământ funest partidului și ideilor, va avea inevitabil loc. Un alt strat de oameni, proaspeți și netociți, trebuie a se ridica pe ruinele celor de aci. Țeara s'a răcit cu desăvârșire de creării obosiți până în amortire de inimile care și-au cheltuit până la ultima lor frimitură de entusiasmu, de lipsă completă a scrupulelor și a corectitudinilor. Putrefațiune morală neînalturabilă căreia Ioan Brătianu în zadar i-ar fi resistat, de vreme ce ea e naturală.

Societatea română a cădută repede în decrepititudine, când ea n'a mai avut pe cine să învingă. Liniștea neîngrijată a triumfului e primejdioasă virtuții oștenilor biruitori.

Șefii au vădută aceasta și un nou plan de bătaie s'a întocmit de urgență Dumitru Brătianu a fugit nu de fratele său, dar a fugit de majoritățile fratelui său. S'a așiat și voiesce a deveni viitorul unic centru de gravitate cătră care se convergă năzuințele alegătorilor. Capul cabinetului a cules prea multe servicii dela actualele majorități, ca să poată ave curagiul și nedelicateta de a se divorța direct și pe față de dênsele. A împins dar înainte pe fostul președinte al camerei, care prin rigiditatea-i cunoscută și prin puritanismul său ar părè a se împrumuta mai puțin de cât ori-care altul vre-unui rol oare-care, l'a ajutat chiar și l va ajuta din toate puterile pe sub mână la cucerirea terenului, și când un contingent nou se va forma, conținând aparenta unei opoziții siucere și viguroase, el va trece pe nesciute, cu bagagiul și cu arme, cum se dice în limbajul răsboiului, la inamic, adică la tulpină. Pentru cine cetesce printre rënduri, plecarea d-lui C. Rosetti la Paris, cum vom dovedi-o altă dată, se leagă și ea strins cu cele ce spuserăm.

Spe a nu fi însă prea lungi, încheem astăzi aci comentariul nostru.

Aprobăm tactica, căci ea nu e nici imorală, nici zadarnică. Persistăm în a sprijini individualitatea lui Ioan Brătianu și terminând vom dice alegătorilor:

Ceartă nu există și nici n'are cuvânt de a esista. E vorba numai de a-se premeni și majoritățile.“

Memorand

cătră Ilustratarea Sa D. Dr. Ioane Szabó, episcop gr. cat. al diocesei Gherlei, în privința convocării unui sinod diocesan mestecat, pentru vindecarea mai multor rane ale bisericei gr. cat., înțoate de provincia metropolitană a Albei-Iulie și Făgărașului, și resp. de diecesa Gherlei.

(Urmare.)

Așa dară din cele de mai sus se vedă lămurit două lucruri. Unul, că pe timpul fericitului Teofil preoții nu depindeau numai dela metropolit și nu i dispunea metropolitul, ci i alegeau laicii, sau mai bine biserica întreagă, cea docente cu cea discente împreună, și venia dejudecați în sinoadele mestecate. Al doilea, că instinctul de domnie despotică se manifesta și în întâiu episcop unit, în monacu Teofil, crescut și îmbătrânit în datinele bisericei orientale, îndată ce se vedu pe pragul unui viitor mai favorabil pentru sine și mai neatârătoriu s'an cel puțin mai indirect atârătoriu dela elelmosină fiilor săi sufletesci. Dar apoi încă cum se potenția aceea poftă după înrădăcinarea s. uniri, când episcopii în diecesa unită a Blajului, alteam mai tot bărbai mari, asemenea călugări în Blaj, profesori de teologie și dreptul canonic, eară după întemeerea capitului din Blaj canonici ajunseră cu mica excepțiune, tot bărbai crescuți prin seminare de ale rom.-catolicilor conduse de iesuiți, saturați până dincolo de priceperi despotice! Cătră aceasta apoi mai vine și aceea împregiurare, că timp îndelungat după primirea s. uniri episcopii din Blaj au avut în coastele lor și câte un iesuit, nu ca un „alter ego“, ci adeseori ca un „plusquam ego“.

Înrîuriței acelor scoale și înăscutelor instincte de guvernare despotică, cultivate prin acele scoli în bărbaiți, cari succeseră unii după alții în guvernarea bisericei noastre, atribuiam călcarea aședămintelor bisericei orientale de ritul grec în biserica noastră unită. Despre prea venerați părinți veniți dela Urbă mare spre guvernarea facem mențiune; pentru că acei prea venerați au fost cu toții nu numai crescuți prin institute catolice de ritul latin, ci au fost și încărungiți în aceea diecesă, care dela întemeerea sa, doară afară de împlinirea sacelor funcțiuni, în toate se asimilă mai vechi eparchia de acolo de ritul latin, și așa datinele bisericei noastre dela început nu le bagă în seamă.

La acest loc ne vine în mira un principiu ultra-catolic, auđit din rostul unor prelat gr. cat. cu ocaziunea statoririi locului de reședință pentru episcopia Gherlei. El sună: biserica catolică este societate nevală „i aequalis“ pentru că se împarte în „eclesia docens“, și „discens“, apoi că prelungă eclesia docente ar fi magisteriul, ministeriul și regimele.

Noi nu concedem întru toate această despărțire strictă, de oarece esperiem contrariul în toate țilele. Căci oare părinții catolici nu esercitau și ei magister creștinesc religios în familiile sale? Oare nu ei picurau cele mai dînțau, mai sublimi și mai durabile idei despre țăitate în tragedele inimi ale pruncilor săi? Nu ei i învățau rugăciunile? Și vai de acei oameni, ai căror părinți n'au exercitat magister față cu ei în copilăria lor! Apoi căți scriitori lumeni n'au tractat în scrierile lor afaceri eclesiastice și religioase? Totuși încă nici când nu i-a venit în munte bisericei catolice nici a opri pe părinți de ași deprinde pruncii în frica Domnului și de a-i învăța rugăciunile, dar nici pe scriitor de a scrie în afaceri de ale bisericei și religiunei! — Ministeriul? Oare în timp de necesitate nu administra cel mai esențial sacrament, s. boțez, chiar și o muere, moșă? În ce uu numai nu o împedeca biserica, din contră încă preoții i dau instrucțiunepre administrarea acestui sacrament. — Regime? Da, însă în cele pure dogmatice. Dar de a'm și con-

cede, că regime compete numai bisericei docenți chiar și în cele timporane de acolo încă n'ar urma, ca ea se aibă dreptul absolutistic; pentru că s'a demostat mai sus, că și în biserica catolică latină sau ținut și se mai țin aici coala sinoade mestecate; eară în cea gr. or. se țin regulat în state constituționale. Apoi biserica orientală română din Ardeal în sinod mestecat a decretat s. unire cu biserica latină, prelungă susținerea drepturilor sale cuvenite după ss. canoane ale bisericei orientale. Deci nici din acel principiu ultra-catolic nu se poate trage vre un argument contra sinodalității și a altor drepturi ale bisoriceii noastre române gr. cat. ²¹⁾

5. Oare înființarea metropoliilor române, a cei gr. res. unite cu biserica Romei și acei gr. res. neunite, segregarea Românilor de cătră Ruteni și acelor neuniți de cătră Sârbi, apoi înființarea episcopioilor celor noue române, adică acelor gr. cat. din Gherla și Lugoj, acei gr. or. dela Caransebeș produs'au prosperare și înaintare pentru națiunea rom. și pentru confesiunile ei? În specie: adus'au unitate în bisericile ei, și reinviau constituționalismul lor bisericesc, sau din contră?

La această întrebare respondem de o parte cu mare bucurie, că Românii gr. or. și ajunseră scopul mult oftat. Se împreunară în o biserică națională toți Românii de sub coroana s. Stefan ținători de aceea confesiune, în care biserica reprezentanții tuturor eparchiilor, atât preoți cât și lumeni, în congres mestecat coadunați în sunetul statulelor făcute de ei și întâritei de Domnitoriu, și aleg pe supremul cap bisericesc a întregei provincii și se consultă în afacerile sale fundaționale, scolastice și bisericesci, ce ating întreaga provincie metropolitană. Asemenea se adună la sinoade metropolitane pure bisericesci, pentru afacerile pure religioase atingătoare de întreaga provincie și pentru deciderea unor cause apelate. Tot prin statute făcute de biserica română gr. or. întreagă, clerul și secularii și statoriră legătura canonică între metropoliile de r. catolice și r. ortodoxe, aducându înforitate în toată biserica metropolitană română gr. or. din desnumitele provincii și în toate afacerile bisericesci, scolastice, fundaționale sel.

Asemenea și face fie-care eparchie, cea archiepiscopoească și cele episcopesci sufragane, statutele sale, după cari procede în afacerile sale în sinoadele eparchiali mestecate și curat bisericesci, fără amestecul celorlalte eparchii. Și precum și aleg capul provinciei metropolitane întregi în congresul general, asemenea aleg în sinoadele eparchiali mestecate pe episcopul său, pe membrii consistoriului și chorul învțătoresc mai înalt. Nu altcum, și comunele bisericesci pe cale constituțională și personalul bisericesc și scolic. Pre asemenea cale și organizează diecesele, și organizează protopopiatele, seminariele clerul și învățământul elementariu.

Încest mod se produse unitate în acea biserica, se stabilă legătura canonică și se realisa cea mai liberală constituțiune bisericescă. Eară aceste toate sânt rezultatul unei armonii frățesci creștinesci între demnitar eclesiastici și cler, apoi unei legături canonice între clerul întreg și întreg populul ținătoriu de aceea biserica, în care legătură spre ajungerea înaltului scop, se sciură puă demnitarul bisericesc în fruntea bisericei întregi. Urmare prea firească aceasta, fiindcă la dînșii clerul la oaltă cu poporul constituie biserica, și turma cuvântătoare nu e numă de tuus și muls, ci și de a se consfătuie dînșia despre binele întregii biserice.

Se vedem însă că stăm față de mai sus aieptata întrebare și biserica română gr. cat.?

În biserica Românilor gr. cat. toate aceste se întâmplară întors și pe dos. Aci tot pe basa memorandului din Blaj dela

²⁰⁾ S. apost. Petru în epist. I. c. V. dice: „Seniores, qui in vobis sunt, obsecro consenior et testis Christi passionum: pascite qui in vobis est gregem Dei, non dominantes in cleris, sed forma facti gregis ex animo.“

²¹⁾ Despre sinoadele metropolitane, diecesane, protopopesci și parhchiali, cum și despre dreptul laicilor de a participa la ele, veți pe larg la Dr. Greg. Silași. „Despre sinoade“, în „S'on. rom.“ 1865 nr. 1-5.

1848, după năduşirea revoluţiei se pun în capul lucrului demnitariei bisericesci români gr. cat. din Transilvania şi Ungaria separaţi nu numai de turma lor de seculari ci mare parte şi de clerurile subalterne, Fără scirea acestora şi fără de ale cere consimţământul (sub scutul legilor martiali ce susta, pre atunci, şi mai târziu sub al absolutismului), esopera dezpărşirea Românilor gr. cat. de Ruteni, înfiinţarea metropoliei române gr. cat. scl. Suscriu concordatul cu toţi articlii lui, asemenea fără scirea turmei. Arondează eparchiele episcopesci tot fără arondarea credincioşilor şi fără considerarea intereselor acelor. Tot în asemene mod statorese locurile pentru reşedinţele episcopali din nouele eparchie şi încă aşa, că p. e. în eparchia Gherlei reşedinţa se aşază în marginea diecesei, în apropiere de 11 kilometri de unele comune ţinătoare de archidieceasă (Jocurile, Dersia ş. a.), până când alte ţinătoare de aceeaşi diecesă sînt îndepărtate de centru peste 120 kilometri.

Şi aduc aminte încă unii, cari au făcut atent pre comisariul organisatoriu la această impregiurare, atrăgându-i atenţiunea asupra altor locuri mai centrali şi din multe consideraţiuni mai preferibili Gherlei ca reşedinţă episcopescă, cum respectivul prea venerat comisariu, comitat de un amic al său cive armenopolitan, veni din Oradea mare prin Cluj până la Gherla, potere — am dîce „pro forma.” De, pentru că prea veratul comisariu fără de a călători mai încolo fără de a fi vrut a se informa şi despre alte locuri, a doua zi întorcându-se din Gherla la Cluj, pre acea o află mai acomodată. Credem, că în privinţa aceasta lucrul a fost otărit anticipative, şi toată călătoria până acolo a fost numai o formalitate, — cum se dîce româneşte — ca să-şi astupe urma.

După aceste se înfiinţară foruri trimoniali de 1-a instanţă pre ruinele forurilor protopopesi de până atunci. Se esoperă denumirea metropolitului, a episcopilor din Gherla şi Lugos, apoi a canonicilor din aceste eparchie şi a celor trei din archidiecese, cu căpîi fu mărit capitul metropolitan. Se facură înstălări splendide. În „re quasi bune gesta“ acei prea veneraţi luptători se pun la repaus, fără a se fi îngrijit mai încolo despre asigurarea dreptului autonom cel puţin în cât atinge drepturile prelaţilor biserice gr. cat. şi fără a se fi cugetat despre asigurarea unităţii erarchice şi a strînei legături canonice a acestei biserice.

Despre organisarea biserice din vorbă pre basa condiţiunilor garantate cu ocasiunea primirei s. uniri, pre temeiul sinodali-tăţii cu păstrarea ritului, datinelor şi dreptului biserice orientale de ritul grec, dela începutul acestor demersuri nu voiră a scinimica prelaţii anteluptători, cari se puseră ei pre sine în fruntea lucrurilor. Asta o dovediră urmările.

Anume îndată după instalarea în demnităţile sale, fie care episcop se apucă de aşi organisa eparchia în mod absolutistic, şi separatistic, independente atât de metropolit cât şi de turma sa, numai pre baza dreptului divin. Modifică cântările bisericesci, încă fiecare după notele insufiate sieşi păsînd notele cele satorite din antecitate, în biserica orientale de ritul grec. Aşa astă-đi sînt notele bisericesci ale Blajului, ale Gherlei, ale Năsăudului, ale Oradei-mari, şi bunul Dumneđeu mai scie câte! Mai căpîi cântăreţi, atâte note şi melodii bisericesci. Tot asemenea cu liturgiul. În-cepînd dela preasănşiele sale episcopii, mai fie care preot înnoesce, schimbă cuvinte, fie carele după înşelepţiunea sa, încât de ar întra un Român unit din districtul Făgăraşului în bisericaatedrală din Gherla sau în alta mai de frunte cu preoţi mai învăţaţi sau mai sfătoşi, n'ar crede, că se află în biserica de acelaşi rit cu a lui.

Apoi în fruntea celei a tuturor protopopiatelor se pun în unele diecesi unite numai vice-archidiaconi, uneori administratori, vin în urma *surogatti*, şi mai scie bunul Dđeu câte titlature necunoscute în biserica unită din Ardeal. Tot aşa se procede şi cu parochiele. Se sterg mai multe parochii vechi, dintre cari unele se află

la alte parochie, altele le încredinţadă numai spre administrare unor preoţi vecini. Toate fără nici o lege organică, numai după buna chipsuire a prea sînşielor sale.

În modul mai sus arăt se restaureadă şi parochiele, denumindu-se şi aice la cele m i multe numai administratori. Apoi deşi se publică concurs la unele, curentările parochielor însă nu se fac ca să se scie, carele dintre concurenţi ar plăcea poporului din parochia curentată, ci mai adeseori se face şi fără aceea formalitate. Pre acesteşi cale se făcură unele modificări în privinţa bineficiarilor preoţilor şi în privinţa stolelor, cari inoiri unilateral neplăcînd în unele locuri turmei mulgătorie, eară în altele păstorilor, în locul lor veni la mijloc în multe locuri tocmlială liberă din cas în cas, eară în alte locuri şi redicară stolele înşşi preoţii, după cum au putut.

Din aceste urmară şi casuri de acele de s'au îngrepat bătrîni fără preot, pentru că nu se pot înşelege parochul cu urmaşii mortului despre vita ce se pretindea pentru îngropaţiune. Asemenea chiar în timp de endemia scarlatină au stat neîngropaţi în 1861 mai mulţi prunci câte 4—5 deodată, pentru că nu se putură învoi în privinţa stolei. Despre casurile acestea şi alte asemeni s'ar putea da desluciri şi adevărîte, dacă ar fi de lipsă, şi dacă n'am scii mai fie care din noi câte un cas sau altul de categoria celor citate.

În urmă, ca să fie şi mai bătătoră la ochi această anarhia din biserica română gr. cat. şi ca să fie mai bine preceptat şi de laici independinţa episcopilor sufraganei şi nelegătura acestora de metropolit, unii igoorară de aşi primi sînşiera sa din mâ-nile metropolitului acestei biserice.²²⁾

Deci înfiinţarea celor doue metropolie române a produs efecte diametrale opuse aşa:

În metropolia gr. res. neunită a produs unitate erarchica: în cea gr. cat. anarchică, desordine, disoluţiune.

În metropolia neunită, legătura frăşască între clerici şi lumeni; în cea unită nici o legătură.

În metropolia neunită cel mai mare zel din partea secularilor întru participarea la afacerile bisericesci spre înaintarea acelor. În metropolia unită indolenţă, nepăsare, letargia; pentru că, cum şi ar putea manifesta interesare de acele afaceri, dela a caror administrare, supraveghiare şi conlucrare sînt eschisi?

Întemeierea metropoliei gr. or. neunite avî de rezultat: reinvierea şi traducerea în vieaţă a drepturilor biserice de ritul orientale grecesc, în sunetul. ss. canoane, aşa precum a fost acele usate înainte de primirea s. uniri la a 1701, întocmite acum după ideele vieşei constituţiunali moderne şi după gradul culturai poporului ţinătoriu de acea biserica. Cu un cuvînt; avu de rezultat constituţiunea bisericescă, una dintre celea mai acomodate geniului poporului. Eară întemeierea metropoliei unite avî de rezultat: mai totala sugrumare şi a acelor sfermature de drepturi, cari se mai usua până la întemeierea metropoliei rom. gr. cat.

În metropolia neunită împreunarea şi legătura sub un cap a tuturor eparchieilor episcopesci şi a tuturor Românilor de sub coroana s. Stefan, ţinători de acea confesiune; eară în metropolia unită imprăscierea mai mare, decât cum fuse mai înainte, fiind atunci împărţîşi între doue episcopie, astăđi între patru.

6. Ce înriurînţă au metropoliele române asupra moralităţii, religioşităţii şi a culturai poporului ţinătoriu de acelea?

În metropolia română gr. res. fiind prelaţii de acea convingere, că atât statul preoşesc cât si cel înveşătorese se cresce în interesul moralităţii, religioşităţii, a culturai intelektuali şi a promovării stărei materiala a creştinilor ţinători de respectiva

biserica: fie-care eparchia episcopescă pre cale constituţiunali, în sinoade mestecat: de lumeni şi preoţi şi organisază seminariile sale atât clericali cât şi preparandiali, după cea mai bună scinşă şi conscienţa a celor mai interesanţi de fericeire eternă şi timpurale a filor şi urmaşilor sei. Apoi spre aşi cresce atât clerici cât şi învăţători conscii de destinaţiunea sa şi petrunşi de oblegamentul impleirei cu acurateţaa a afacerilor sale, tot cei interesanşi aleg în sinoade mestecate personalul învăţătorese la cestiunatele institute, şi poartă superinspecţiunea asuprăle, stabilese obiectele de învăţămînt după lipsele creştinilor şi cu destinsa atenţiune la desvoltarea simţului moralo religios, patriotic şi naţiunali. Tot asemenea se întem plă şi cu scoalele elementari, deşi acolo sînt încă multe de suplitit.

Cum sau întem plă şi se întem plă aces- tea în metropolia unită?

(Va urma.)

Varietăţi.

* („Asociaţiunea română transilvană pentru literatura şi cultura poporului român”), auşim, că este proprietăreasă de case în Sibiiu. Ni se spune adecă, că comitetul Asociaţiunei a cumpărat, conform unui conlus al adunării generale, casele din strada morei Nr. 8, cunoscute sub nimirea veche „Leul alb”.

* Universitatea naţională să sească şi-a început lucrările la 8/20 Noevre.

* (Convocare.) Prin aceasta se aduce la cunosinţă că: adunarea generală tractuală a Reuniunei învăţătorese din districtul al X-lea al Archidiecesei transilvane, despărţămîntul al II lea (presbiteratul al II lea al Braşovului), se va ţine în localităţile scoalei române gr. or. din comuna Bod, la 30 Noevre st. v. a. c. Începutul precis la 9 oare a. m.

La această adunare pe lângă membrii ordinari se invită cu toată onoarea preoşimea tractuală şi alţi bărbaţi, cărora le zace la inimă promovarea causei scolare.

Cu această ocasiune se va ţine şi un parastas în memoria fericitului Marelui Andreiu, Baron de Şaguna.

Adunarea se va ocupa între altele cu constituirea despărţămîntului, apoi se va desbate tema: „Care sînt mijloacele cele mai nimerite, prin care scoala poate influinţa asupra cultivării curăţeniei”.

C. Ludu, preşedinte.

* (Turburări antisemitice) au isbucit în ţinutul Rabului, în Ungaria. Iurisdicţiunea a luat mesuri serioase. Şi miliţie s'a trimis în faţa locului unde au isbucit turburările.

* (Duel.) Verchovay redactorul dela „Függetlenség” cu Kenedy dela „Pesti Hirlap” s'au batut în săbii. Amîndoi duelanţi au scăpat cu sgărieturi. Duelurile din Bpesta au bunetatea, că rar se sfêşesc cu vre-o calamitate.

* Alt dnel a avut loc între Verchovay şi apărătorii jidovilor im-procesuaţi pentru Tisza-Eszlár Hornyanszky. Bătaia sau duelul cu pistoalele crestine. Ambii duelanţi au seăpat sănătoşi.

* (Soare şi ninsoare) Timpul frumos de care ne-am bucurat în toamna aceasta binişor, nu mai departe decât Duminecă, se părea că are să ţină până la crăciun. După ameăşi în Duminecă din destiune, a început să flusture puţinel, dar eară s'au făcut frumos. Seara între cinci şi sease oare a început a ninge în toată forma, dar numai a început şi la început a şi rămas, fără se sfêşesească cu omeţi. Dimineaţa în şua de ss. Arhangeli, pe coperişele dosite,

se vedea ceva alb mai gros decât o brumă: însă numai pentru vre-o câteva oare. Apoi timp frumos Luni şi mai cu seamă Marţi, părea că sîntem la începutul primăverei. Eri, Mercuri, s'a schimbat treaba. De şi pe lângă o temperatură moale a nins cu puşină întrerupere toată şua. Vom ave eurnă dintrasta?

* (Uciderea unui germân în Rusia.) Cetim într'o cosp. din Moscva la „Deutsche Zeitung” următoarele: „Duminecă la 17 Octovvre, supusul german, doctorul Emil Schmidt a fost asasinat de principele Grigorie Hjiici Grusinski prin trei focuri de revolver. Despre motivele şi amînuntele acestui fapt odios aflăm următoarele: La începutul anului Schmidt a primit să administreză moşiiile aceluia principe. Acesta era peste măsură cheltuitor. Princesa temîndu-se să nu piardă tot, a făcut prin tribunal să scape moşia Sokruicova pentru cei 7 copii ai ei. Ea dete procură lui Schmidt să dispue de acea moşie, unde el se şi mută. Principele locuia trei kilometre departe de aci, ear prin-cesa trăia în Moscva sau în Petersburg. Toate acestea nu i veniră la socoteală principelui. După ce încercă în zadar a face pe soşia sa să retragă procura dată doctorului, să adresă direct cătră aceasta şi îi oferi 5000 ruble, ca să dea procura şi toate hârtiile ce i s'ar nu încredinţate de principe. Schmid nu primî propuerea şi principele plecă furios şi cu grave ameninţări. Dumineca următoare veni la 10 oare în locuinţa lui Schmidt şi când acesta refuză de a l primî, principele veni la fereastră, la care se afla Schmidt, aşeda dedesupt o ladă ce stetea în apropiere, sări pe ea, sparse un geam şi descărcă un revolver asupra lui Schmidt. Acesta, lovit în umăr, fugi strigînd. Dar avînd să treacă prin mai multe camere până se iasă în coridor, unde erau servitorii principele îl ajunse, dete încă un foc şi după ce victima cădu jos, mai descărcă şi al treilea gloş în gâtul lui Schmidt. Alergaseră deja 7 persoane, dară servitorii fugiră din faţa ucigaşului, în cât el însuşi cu doi şărani a dus pe cel lovit de moarte şi l'a pus într'un pat. Schmid nici nu şi deduse bine ultima suflare şi principele se puse a l căuta prin buzunare luă cheile, deschise caseta şi învălînd tot ce găsi într'un macat, plecă cu trăsura, după ce ordonase servitorilor să îngroape cadavrul. Corespondentul nu spune dacă asasinul a fost arestat.”

* (Bărbat extraordinar) de galant. Despre o păreche foarte cunoscută în cercurile rusesci din Paris, se scie, că se pregătia tocmai să şi serbeze preste câteva săptămâni nunta de argint, după o viaţă fericită de 25 ani. Doamna mai petrecu încă vre-o câteva şile în villegiatura dela Nizza, bărbatul a casă în patrie, arangiînd ospîşul nuntei de argint. Tocmai pe când aştepta acest din urmă sosirea iubitei sale soşii prim- mesce dela dînsa următoarea telegramă: „Atăta inclinarea mai am cătră tine să-ţi spun pe faţă că — iubesc pe altul. Sper că tu mi vei concede divorşul şi afară de aceasta, ca suvenir al fericitiei noastre convieşiri de 25 ani, mi vei dărui şi un capital cuviincios.” Bărbatul surprins a respuns numai decât: Consimt cu divorşul şi dau 100,000 de ruble; nu pretind altceva decât se afiu numele armatorului de anticuităţi.

* (O scrisoare a lui Arabi) Arabi paşa se apere a lui Alabi acuzatorilor sei. Între altele eată epistola adresată redactorului foaii „Times”:

Domnul meu, — în numărul 1105 al lui Iewaille am aflat sub titlu: „Arestarea rebelilor din Egipt”, un articol

²²⁾ Canonul apost. 24 prescrie: „Episcopii unei naţiuni se cunoscă pre cel de întâiu dintre dinşii, şi să l considere ca pre capul sîn, şi fără învoirea lui se nu întreprindă nimica de ceva însemnătate mai înaltă;” can. 19 al sinodului din Antochia: „Episcopu neordinetur absque synodo et praesentia metropolitani provinciae;” can. 6 al I. conciliu acum; „Şi quis absque metropolitani sntenţia factus sit episcopus, eum magna synodus definit non esse episcopum.”

ce spune că mulți oficiali ai rebelilor au fost trimiși la închisoare, precum și mulți Șeici de Beduini, apoi Kadii, deputați, ba și ulemale, mudiri, funcționari, interpreți și comercianți. Dar dacă au fost soldații, cari s'au revoltat, de ce s'au închis și maltratată atâtea persoane însemnate și cu misiuni diferite? Și dacă întreaga națiune, fără deosebire de clase, a fost unanimă cu privire la opera liberării și apărării țării lor, atunci de ce au fost stigmatizați aceia cu numele de rebeli? Într'adever e o tiranie de a tracta astfel. Răsboiul a fost început în acord cu legile divine și umane, conform rezoluțiunii solemne a unui consiliu, ținut sub președinția Chedivului și alui Derviș-pașa, trimisul Sultanului. După ce soldații și locuitorii au părăsit Alexandria, Chedivul se întoarce și trecu în partea acelor, cari purtau război contra acestei țări — ceea ce e interzis prin orice lege. Întreaga națiune egipteană a fost de părere că Tewfic-pașa trebuie suspendat din postul său, pentru că a călcat preșcripțiunile legii divine și ea cerea continuarea apărării țării printr-o rezoluțiune, ce s'a făcut cunoscută Maj. Sale Sultanului. Deci suntem noi rebeli? Eu susțin, că ne am apărât țara într'un mod, ce e aprobat de legile lui Dumnezeu și ale oamenilor și ori-cine ar ține contrariul nu spune adevărul, ci este sclavul pasiunii și al banului. Adaug că ulemalele Islamului și musulmanii din orice țară din lume admit, că n'am depășit marginile, însemnate în cartea lui Dumnezeu: și ei dogenesc modul rușinos cum suntem tratați și care e o bătăie de joc față cu ori-ce justiție: O, bărbați drepti! Drept este oare ce fiii țării să fie lipsiti de ori ce oficiu și ca streini să le ea locul, dimpreună cu aceia cari au venit în Egipt; Cerchezi Albanezii și Bulgarii, în cât până în rândurile cele mai de jos, ca de exemplu subași în armată, posturile să se dea altora, ear' nu filor Egiptului? Oare Egiptenii nu sunt tot așa de capabili ca Bulgarii și alți streini? Dar sub apărarea umanității vom găsi încă bărbați, cari vor fi dispuși să apere dreptul contra tiraniei timpului, ce desonorează umanitatea. Din închisoarea mea din Cair.

Ahmed Arabi.

* (Un duel omeric.) Nu de mult a avut loc în vestul Americii o luptă, ce nu amintesc timpurile lui Omer. George Howard, posesorul unei turme de 3000 boi și Ioan Keely, care avea 4000 boi, și mânau cirezile împreună spre răsărit. Ei vreau să se despartă numai la Colorado, de unde aveau să apuce într-o parte, altul într'altă parte. Pe drum s'au amestecat câte-va capete de vite în cirada celui lalt și când erau să se despartă, Howard și ceru vitele, fără însă a voi să înapoeze și densul vitele lui Keely. După ce se certară destul, se înțeleseră în fine să resolve controversa printr-o luptă între 12 mânători, 6 de o parte și 6 de alta. Așa se făcu. Cei 12 luptători călări se așezară la 15 paș unii de alții și la un semn al stăpânilor începură lupta. La prima salvă de puscă căzură morți patru oameni. Cei-lalți opt erau mai toți răniți. Atunci Keely propuse ca să se continue lupta numai între doi, dar Heward nu primi Țicând, că după ce fie-care a pierdut doi oameni, trebuie să și ea fie care vitele și să plece. Așa se făcu.

* (Esport american.) Numai în luna lui Octomvre a. c. s'au esportat din America materialii de pâne în preț de 15,500,000 dolari (23,250,000 fl.)

Loterie.

Mercuri în 22 Noemvre n. 1882.

Brünn: 16 60 58 42 39

Bursa de Viena și Pesta

Din 21 Noemvre n. 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	118.90	118.60
Renta de aur ung. de 4%	84.90	84.90
Renta ung. de hârtie	83.95	84.45
Împrumutul drumurilor de fer ung.	132.50	133.75
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	88.70	89.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	110.—	109.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	92.25	94.50
Obligațiuni ung. de rescumpărare pământului	99.25	99.25
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	96.75	97.—
Obligațiuni urbariale temeșane	97.50	97.50
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorțire	97.—	97.25
Obligațiuni urbariale transilvane	98.50	98.75
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	99.—	98.—
Obligațiuni ung. de rescumpărare decime de vin	—	96.50
Sorți unguresci cu premii	116.—	116.—
Sorți de regularea Tisei	108.—	108.75
Datorie de stat austriacă în hârtie	76.30	76.25
Datorie de stat austr. în arginț	77.—	77.—
Renta de aur austriacă	94.20	93.75
Sorți de stat dela 1860	130.—	130.—
Ațiuni de bancă austro-ung.	830.—	830.—
Ațiuni de bancă de credit ung.	277.25	278.—
Ațiuni de credit austr.	283.90	286.40
London (pe polița de trei luni)	119.15½	119.20
Serisuri fonciari ale institutului „Albina“	—	100.—
Arginț	—	—
Galbin	5.67	5.67
Napoleon	9.47	9.49
100 marce nemțesci	58.40	58.45

Nr. 306 a. e. [297] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului învățătoresc la scoala confesională gr. or. din Sâmbăta inferioară protopresbiteratul Făgărașului, se escrie concurs cu termen până la 28 Noemvre st. v. Emolumentele sînt.

I. Salariu în bani 80 fl. v. a. din alodiul comunal în rate lunare;
II. Cuartir liber în edificiul scoalei și lemnele trebuincioase de încălzit.

Cei ce voesc a ocupa postul acesta învățătoresc, au ași așterne la subscrisul concurselor lor instruite în sensul preșcrișelor din Statutul Organic și al regulamentului congressional din 1878 pentru învățători, până la termenul mai sus arătat.

Făgăraș 8 Noemvre st. v. 1882.
În conțesegere cu comitetul parochial.
Petru Popescu m. p.,
protopp.

Nr. protop, 289. [292] 2—3

CONCURS.

Pentru posturile învățătoresci la scoalele confesionale gr. orientale din protopresbiteratul Mediașului, se escrie concurs cu termen până în 20 Noemvre 1882.

1. Hașag cu salariu anual de 100 fl. v. a. 70 pâni, lemne, și cuartir.
2. Buzdu cu salariu anual de 150 fl. v. a. lemne și cuartir.

Doritorii de a concurge la aceste posturi a ași așterne cererile lor instruite în sensul statutului organic, și al regulamentului congressional din 1878 la subscrisul până la termenul susscris.
Mediaș, 5 Noemvre 1882.

În conțelegere cu comitetele bisericesci.
Dionisiu Chendi m. p.,
adm. protop.

Nr. 282. [293] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei de a III-a clasă Măgura cu filia Toplița în protopresbiteratul Gioagiului I, se deschide concurs până la 5 Decemvre a. c. st. v.

Emolumentele sînt: porțiune canonică de 6 cară fên, birul parochial din Măgura dela 80 familii a 1 fl., din filia Toplița dela 56 familii câte două ferdele cucuruz cu tului, și stolele usuete, cari laolaltă computeate în bani, dau un venit anual de 323 fl. 15 cr.

Concurenții au ași subterne suplicele lor instruite după preșcrișele

statutului organic și regulamentului pentru parohii până la termenul susindicat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Hondol, 5 Noemvre, 1882.

În conțelegere cu comitetul parochial oficiu protopresbiteral gr. or. al Gioagiului I.

Vasilu Pipos m. p.,
protopresb.

După Ddeu am se mulțamesc mântuirea vieței mele numai berei de sănătate din estras de slat, preparațiunea lui Joh. Hoff (J. Hoff'schen Malzextract-Ge-sundheitsbier), ciocoladă de slat (Malz-Chocolade) și estrasul de slat concentrat (concentrirten Malzextract).

Cuvintele proprii pronunțate de mai mulți însănătoși.

Mulțămită în scris.

Mântuit de slăbiciune trupească, ce îmi amenința viața, prin bere de sănătate preparată din slat concentrat preparațiune de a lui I. Hoff.

De oare ce invențiunea aceasta eminentă a berei de sănătate din estras de slat pe mama mea, ași pute țice, a mântuit-o dela moarte, am putut păși cu toată puterea înaintea comunei de aici și a recomanda tuturor pătimitorilor acea medicină după cea mai deplină convingere proprie. — Unui țeran, care pătimea de ficat, de stomac și în parte și de plămâni, plângându-se și întrebându-me ce să facă, i-am recomandat să se folosească de escentla bere din estras de slat și m'a rugat a scrie numai decăt după aceasta, ceea ce am și făcut numai decăt în odaia lui. Te rog așa dară dle cât se va pute mai curând a'mi trimite 26 de sticle de bere din estras de slat și 10 pungi de bomboane de slat.

St. Georgen (Ob - Murau).

Josef Fliess, învățatoriu super.

Desale furnisorului c. r. al celor mai mulți suverani din Europa, dlui

Ioan Hoff,

consiliariu c. r. de comisioane, posesor al crucei cu coroană pentru merite, cavaler de ordin înalte prusiano și germane, Viena, Fabrica I, Grabenhof 2, depositul fabriciei: Graben, Bräuner-Strasse 8.

Raport oficial de vindecare.

Dr. Seypel, medic superior din statul major.

Berea de sănătate din estras de slat este un escent mijloc dietetic pentru întărirea reconvalenscenților din boale grele, precum și pentru bolnavi de pept și se recomandă cu deosebire fiindcă n'are lucrare întăritătoare; tot așa la boale cronice de stomac și hemoroide.

Sub 2 fl. nu se efeptuesce nimica.

Deposit principal în Sibiu:

Franz Jahn fiu, Const. Bugarsky.
Alba-Iulia: F. Mihellyes, farmacist.
Aiud: J. de Kovacs, farmacist. Făgăraș: St. Bergleiter, farmacist. Cluj: Dietrich Samuel. Brașov: Eremia Demeter. J. L. et A. Hesshaimer. Mediaș: Carol Breckner. Sebeș: Carol Henning. Sighisoara: J. B. Misselbacher sen. Turda: J. Timbus et fiu. M-Oșorheiu: Max Bucher, Carol Hutflesz. Deva: Issekutz Gregor.

Mai departe în toate speciile mai mari din țeară. [249] 7—7

Nr. 200. [295] 1—3

EDICT.

Magdalena n. Maniu Băra de religia gr. orientală din Rășinari, comitatul Sibiului, carea cu necredință a părăsit pre legiuitul ei bărbat Nicolau Băra tot de acolo se citează

ca în termin de 6 luni dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea subscrisului for matrimonial, căci la din contră și în absența ei se va decide procesul intentat asupra-i de către bărbatul ei. Sibiu, 22 Maiu, 1882.

Scaunul ppresbiteral gr. or. al tractului Sibiului, ca for matrimonial de prima instanță.

Nr. 182. [286] 1—3

EDICT.

Moise Petridean din Lissa comitatul Făgărașului de religieuna greco-orientală a părăsit cu necredință pe legiuita sa soție Ana Roamba cu o copilă mică, acum de 10 ani trecuți, fără a se sci ubicațiunea lui, s'au de mai trăesce. Deci se provoacă prin aceasta, că intermin de 3 lunidel dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea subsemnatului for matrimonial, căci la din contră și în absența lui se va pertracta și decide procesul divorțial intentat asupra-i de socia lui mai susnumită.

Făgăraș, 28 Octomvre v. 1882

Scaunul protopresbiteral gr. or. al tractului Făgărașului ca for matrimonial de I-a instanță.

Nr. 163. [294] 1—3

EDICT.

Ioana n. Ilea, de religieuna gr. or. din Topârcea, comitatul Sibiului, carea de 7 ani a părăsit pe legiuitul ei bărbat Ioan Cărățuș, tot de acolo, fără a se sci ubicațiunea ei, prin aceasta se citează, ca în termin de trei luni dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral, ca for matrimonial de prima instanță, căci la din contră și în absența ei se va pertracta și decide procesul divorțial intentat asupra-i de bărbatul ei.

Sibiu, 4 Noemvre, 1882.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sibiului, ca for matrimonial de I. instanță.

Nr. 354 [292] 3—3

EDICT.

Ana n. Nastase, legiuita soție alui Toma Isac Marin din Fofeldea părăsind cu necredință aproape de 3 ani pe legiuitul ei bărbat, fără a se sci locul petrecerei ei: amăsurat încuviințării Preamăritului Consistoriu arhidiececan din 10 August 1882 Nr. 1672 B. se citează prin aceasta a se presenta în termin de 6 luni dela prima publicare înaintea subscrisului for matrimonial, căci la din contră și în absența ei se va pertracta și se va decide procesul intentat asupra-i de bărbat, pe basa legii și a canoanelor bisericeii noastre drept credincioase.

Noerichiu 18 August 1882.

Forul matrimonial 'gr. or. I. instanță.
Gregoriu Maier m. p.
adm. ppresbiteral.

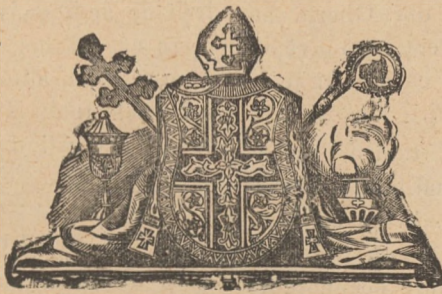
Zambach și Gavora.

Fabrică de vestminte și recuise bisericesci

de rit catolic și grec. [205] 11—30

în Budapesta, strada Vațului, Váci utca Nr. 17.

Felon sau Odăjdii, Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachin, prapori. Toate felurile de steaguri, și pentru societăți industriale (și pentru pompieri) co-

vor pe altariu, potiruri, pietohlebnica, cadelnițe, pacifical, candelde de altar, policandre pentru biserici, ricide, chivot, cărți de Evangelie etc.

Comandă se efectuesc prompt. — Obiectele, cari nu vor conveni, se vor schimba cu altele,